

Republica Moldova  
H O T Ă R Î R E  
În numele Legii

06 decembrie 2024

\*\*\*\*\*

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)  
Instanța compusă din  
Președinte de ședință, judecător  
Grefier

Vitalii Ciumac  
Aliona Busuioc

examinînd în ședință de judecată publică acțiunea depusă de Rosian Vasiloî împotriva Ministerului Afacerilor Interne privind anularea pct.11 din Ordinul MAI nr.\*\*\*\*\*din 24 august 2023 cu privire la sancționarea disciplinară și compensarea cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T :

**Argumentele participanților la proces.**

Reclamantul Rosian Vasiloî s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune. În motivarea acțiunii a indicat reclamantul că, prin Ordinul MAI nr.116ef. din 24 august 2023 reclamantul a fost sancționat disciplinar cu „mustrare aspră”.

Ordinul cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarilor publici cu statut special este un act administrativ individual, emanînd de la o autoritate publică, reprezentînd o măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, pentru sancționarea disciplinară a funcționarului public cu statut special.

Potrivit art. 17 în coroborare cu art. 189 și 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, una din premisele realizării dreptului la acțiune, este vătămarea unui drept propriu al reclamantului, protejat de lege și încălcat de o autoritate publică, prin act/activitatea administrativă desfășurată de ultima.

În speță, indică reclamantul că este destinat al actului administrativ individual defavorabil, deoarece prin pct. 11 al Ordinului a fost sancționat disciplinar cu aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră, respectiv, acțiunea este admisibilă pe temeiul prevăzut de art.207 alin.(2) lit. e) Cod administrativ.

Referitor la condiția de respectare a remediului extrajudiciar cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil, reține următoarele.

Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege. Conform art.162 alin. (1) din Codul administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

Conform art. 163 din Cod, procedura de examinare a cererii prelabile nu se efectuează dacă: actul administrativ individual este emis de către Guvern, un consiliu local sau Adunarea Populară a

Găgăuziei; decizia cu privire la cererea prealabilă înrăutățește situația unei persoane față de situația din decizia inițială; legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

În conformitate cu art.61 alin.(1) al Legii nr.288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, actul administrativ individual de sancționare disciplinară se contestă de către funcționarul public cu statut special direct în instanța de judecată. Ținând cont de prevederile enunțate supra, la caz nu se impune respectarea procedurii prealabile

Conform art.21 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercițarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Potrivit art.22 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În corespundere cu art.78 alin.(1) Cod administrativ, procedura administrativă se finalizează prin efectuarea unei operațiuni administrative sau prin emiterea unui act administrativ individual, respectiv încheierea unui contract administrativ. Iar potrivit art. 87 alin. (1) Cod administrativ, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt. În special ea poate: a) să solicite informații de tot felul; b) să audieze participanți, martori și experți/specialiști sau să solicite declarații scrise din partea acestora; c) să solicite acte și dosare; d) prin sesizarea directă a lucrurilor, să își creeze propria impresie despre un caz sau despre situația de la fața locului (cercetarea probei la fața locului).

Art. 92 alin. (1) și (2) din Codul administrativ prevede că, autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele. Autoritatea publică ia în considerare toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților.

Din textul normelor de drept citate, reține că, procedura administrativă nu se limitează doar la emiterea nemijlocită a actului administrativ individual, dar implică mai multe etape: inițierea procedurii administrative, emiterea actelor administrative individuale, executarea actului administrativ individual, verificarea legalității actelor administrative individuale de către autoritatea emitentă sau cea ierarhic superioară. Examinarea condițiilor și pregătirea emiterii unui act administrativ, sunt operațiuni, acțiuni sau formalități procedurale anterioare emiterii actului administrativ, care implică în mod obligatoriu cercetarea stării de fapt, acumularea și aprecierea probelor și audierea participanților.

Actul administrativ individual supus procedurii de contestare a fost emis cu încălcarea normelor de drept material și a normelor de drept procedural, vicii de natură să conducă instanța de contencios administrativ la anularea acestuia. Mai mult, actul a fost emis și cu încălcarea reglementărilor Codului administrativ, inclusiv în partea motivării acestuia.

Autoritatea publică emitentă a abuzat de dreptul discreționar prin emiterea unui act administrativ individual vicios nemotivat, cu încălcarea art. 118 din Codul administrativ.

Art.16 alin.(1) din același Cod stabilește că, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală.

Art.137 alin.(1) din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

În acest sens, menționează că din textul prevederilor citate, se constată prezența dreptului discreționar al autorității publice competente de a decide aplicarea sancțiunii disciplinare funcționarului public cu statut special, optând pentru una dintre sancțiunile disciplinare, în condițiile legii, în ipoteza comiterii unei abateri disciplinare.

În același timp, la exercitarea dreptului discreționar autoritatea publică nu este liberă în adoptarea unei soluții după propria convingere sau dorință. Activitatea administrativă și soluția adoptată trebuie să se fundamenteze pe respectarea principiului legalității, să rezulte dintr-o conduită exercitată cu bună-credință, în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Potrivit prevederilor art.118 din Codul administrativ nr.116/2018, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul, motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul, în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

Având la bază convingerea că motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia, a constatat că la emiterea ordinului supus contestării s-au admis mai multe încălcări și anume, Ordinul de referință nu conține o motivare de drept și de fapt a circumstanțelor care au dus la aplicarea sancțiunii disciplinare reclamantului.

Pârâtul doar în partea dispozitivă a ordinului s-a limitat la indicarea selectivă a unor prevederi din actele normative, însă a ezitat să descrie în ce circumstanțe reclamantul nu și-a onorat obligațiunile, precum și faptul că nu a fost loial instituției din care face parte, inclusiv obligațiunea să fie disciplinat și vigilent, să manifeste inițiativă și perseverență, să-și consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, integre, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu.

Or, potrivit Ordinului de sancționare, se pretinde că anume obligațiunile descrie în normele citate în Ordin au fost încălcate.

Actul administrativ individual defavorabil contestat, nu a dat o apreciere de fapt, în ce circumstanțe se pretinde că a încălcat prevederile actelor normative, și anume obligațiunea să fie disciplinat și vigilent, să manifeste inițiativă și perseverență, să-și consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu, fiind doar indicat faptul că a încălcat normele sus-menționate, inclusiv cele care indică obligațiunile de serviciu.

Astfel, semnalează că Ordinul contestat nu conține o motivare clară și anume, prin ce acțiuni sau inacțiuni se pretinde că am încălcat prevederile citate în Ordin, nemaivorbind de o potențială legătură de cauzalitate între normele citate în Ordin și eventualele acțiuni neconforme cadrului legal.

Motivarea actului administrativ nu rezidă doar în cantitatea ci și calitatea raționamentelor și concluziilor degajate de emitent, or, volumul vast al conținutului actului administrativ nu satisface dezideratul respectiv, esențial este ca să se desprindă voința certă a autorului actului administrativ și argumentele plauzibile și probate care o fundamentează.

Totodată, partea motivată a actului administrativ trebuie să fie în concordanță cu partea dispozitivă.

Suplimentar, în contextul expus, anticipând poziția părții pârâte, menționează că, lipsa motivării corespunzătoare a actului administrativ individual defavorabil nu poate fi recuperată de autoritatea publică pârâtă, în ședința de judecată, ori, toate raționamentele pentru care a fost adoptat actul administrativ urmează a fi reflectate în conținutul actului, într-un limbaj clar și ușor de înțeles.

În acest sens, notează că, marja de apreciere lăsată autorităților publice competente variază în funcție de natura problemelor în litigiu și de gravitatea intereselor puse în discuție. Deși autoritatea publică pârâtă beneficiază de o libertate de apreciere în materia aplicării sancțiunii disciplinare, în speța dedusă judecătii, nu au existat circumstanțe care să justifice actul administrativ adoptat.

Ținând cont de faptul că actul administrativ contestat nu este motivat, nerezultând în speță rezonabilitatea, necesitatea și scopul măsurii întreprinse de autoritatea publică, accentuez asupra încălcării limitelor exercitării dreptului discreționar.

Ordinul a fost emis contrar art.92 din Codul administrativ și a pct.65 subpct. 5, pct. 69 subpct. 2) și pct. 75 subpct. 5) din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin HG 409/2017.

Art.92 din Codul administrativ instituie regulile obligatorii în procedura administrativă de a acumula și administra probele, inclusiv cele favorabile participanților, iar în motivarea actului administrativ individual defavorabil este obligatoriu referirea la argumentele expuse în cadrul audierii precum și o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc..

La fel, Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne reglementează în mod imperativ obligația persoanei căreia i-a fost încredințată efectuarea anchetei de serviciu de a administra probe, precum și de a verifica documentele și declarațiile prezentate. Iar, funcționarul care urmează a fi audiat în cadrul anchetei de serviciu este în drept să prezinte persoanei care efectuează ancheta de serviciu probele pe care le consideră necesare, în vederea demonstrării nevinovăției sale.

Consecutiv și proiectul ordinului de sancționare disciplinară urmează să conțină descrierea probelor ce confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, circumstanțele atenuante sau agravante și, după caz, măsurile întreprinse sau care se propun a fi întreprinse pentru prevenirea și înlăturarea lor.

Astfel, este cert faptul că, normele juridice menționate nu poartă un caracter formal, iar ignorarea acestora duce la nulitatea actului administrativ adoptat fiind unul eronat ca conținut și concluzii, precum și unul emis contrar procedurii stabilite.

La caz, menționează că, în mod public a exprimat deschiderea de a furniza orice informație cunoscută, astfel de a asigura cu date complete și corecte desfășurarea anchetei de serviciu, respectiv în cadrul anchetei am fost audiat, iar ulterior, suplimentar la explicațiile depuse în cadrul anchetei, prin scrisoarea nr.35/18-2-6741 din 28 iulie 2023 a expediat o explicație suplimentară cu anexarea probelor în număr de 169 de file, solicitând concomitent ca, materiale specificate să fie examinate și atașate, ca parte integrantă, la dosarul de investigare.

Subsecvent, având la bază concluziile părâtului, din ordinul contestat, că de către reclamant nu au fost îndeplinite în modul convenit atribuțiile de serviciu, stabilite de cadrul normativ, a comunicat și a probat că de către Rosian Vasiloii au fost executate atribuțiile conștiincios în toată perioada din data numirii în funcție.

Din data numirii în funcție de șef al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, începând cu luna august a anului 2021, fiind evidente mai multe deficiențe în procesul de control al trecerii frontierei de stat precum și în procesul de asigurare a securității aeronautice în cadrul punctului de trecere a frontierei de stat „Aeroportul Internațional Chișinău”, care sunt asigurate de către Poliția de Frontieră, s-a impus întreprinderea de urgență a unor acțiuni în scopul redresării situației și asigurării corespunzătoare a securității frontaliere și securității aeronautice.

Pentru a stabili cauzele și a determina soluțiile pentru înlăturarea deficiențelor menționate, în luna august a anului 2021, a dispus efectuarea unui audit în cadrul punctului de trecere a frontierei de stat „Aeroportul Internațional Chișinău”.

În urma evaluării comprehensive s-a întocmit o notă informativă, care a fost aprobată la data de 30.08.2021 de către reclamant. Conținutul notei specificate, constată un șir de vulnerabilități care afectează în mod direct sau indirect securitatea transfrontalieră, și care generează amenințări în adresa securității statului.

Atrage atenția că, despre deficiențele constatate, a fost informat Ministerul Afacerilor Interne, iar pentru că unele deficiențe nu puteau fi înlăturate fără concursul altor autorități publice a fost informat și Guvernul.

În consecință, Cancelariei de Stat a remis spre examinare și soluționare a deficiențelor conform Notei specificate, următoarelor autorități: MIDR, MAEIE, MAI, APP.

Ulterior, pentru soluționarea unor problematici conform competențelor, în calitate de șef al Inspectoratului General a dispus organizarea mai multe ședințe cu autoritățile vizate la care a participat personal, în vederea întreprinderii măsurilor ce se impun.

La caz, menționează că, o parte din responsabilitatea pentru înlăturarea deficiențelor conform Notei, era pusă în seama operatorului aeroportuar care conform Legii nr. 215/2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, avea obligația să asigure cu echipament, spații necesare, precum și alte condiții pentru activitatea Poliției de Frontieră în aeroport.

Suplimentar, odată cu începerea războiului din Ucraina s-au conturat noi riscuri celor deja existente, cu impact major asupra securității statului. Prin urmare, Poliția de Frontieră, s-a implicat plenar pentru fortificarea capacităților instituționale, inclusiv în cadrul Aeroportului Internațional Chișinău. În context, la nivel instituțional de către reclamant, au fost aprobate acte administrative și administrativ normative, precum și asigurată elaborarea și promovarea către Comisia pentru Situații Excepționale proiecte de Decizii, prin care s-au instituit mecanisme de asigurare a securității în Aeroportul Internațional Chișinău.

Menționează că, în perioada vizată, a reușit să asigure instituirea subdiviziunii pentru instruirea personalului în securitatea aeronautică, subdiviziunii de asigurare a ordinii publice și intervenție exploziv în cadrul SPF Aeroportul Internațional Chișinău, activități cu impact direct asupra perfecționării proceselor de control în cadrul aeroportului, fortificând, astfel, nivelului de securitate.

În urma celor expuse, important este faptul că, o parte din obiectivele propuse au fost realizate, constatând totodată că, celelalte obiective, unde Poliția de Frontieră, desinestătător a fost în imposibilitatea acționării, s-au întreprins multiple acțiuni pentru a determina subiecții responsabili de a se implica.

În concluziile emitentului, conținute în ordinul contestat, pârâtul a citat normele actelor normative, indicând că ele au fost încălcate de către reclamant, fără a indica clar care fapte comise de reclamant și prin ce probe concludente și pertinente se confirmă fapta imputată. Or, reieșind din cele enunțate, atestă caracterul general al pretinselor încălcări imputate, deoarece nu este clar care dintre obligațiile funcționale, nu au fost respectate întocmai de către reclamant și nerespectarea lor, au dus la tragicul incident.

În contextul celor reținute, se creează o disonanță în ce privește argumentele autorității publice în vederea învinuirii aduse în partea dispozitivă a Ordinului supus contestării.

Drept urmare, circumstanțele relatate atestă că procedura anchetei de serviciu desfășurată de emitentul actului nu a fost una echitabilă, încălcându-mi garanțiile procedurale prevăzute de lege, printre care: lipsa motivării suficiente a acțiunilor și/sau inacțiunilor pentru care a fost sancționat; nu au fost reflectate și dezbătute probele favorabile, prezentate de reclamant; deciziile au fost luate fără o apreciere corespunzătoare a probelor; etc.

De asemenea, reieșind din textul Ordinului, acesta nu-i oferă garanții de protecție împotriva arbitrariului.

În acest sens, reține ca fiind relevante constatările Curții Europene a Drepturilor Omului, expuse în cauza Gorzelik și alții c. Poloniei [MC], nr. 44158/98, par. 65, care a statuat ... deși Curtea acceptă că în materie disciplinară apare drept obiectivă necesitatea ca acel *verbum regens* al abaterilor disciplinare să fie formulat în termeni generali, pentru a putea acoperi comprehensiv varietatea de forme și modalități de săvârșire, totuși, se impune ca forurile, autoritățile și organisme care se pronunță în cazurile de răspundere disciplinară să interpreteze sensul exact al textelor de lege care definesc faptele care constituie abateri disciplinare, într-o manieră care exclude orice îndoială sau arbitrar.

La fel, în motivarea actului administrativ contestat, nu se regăsesc temeiurile în baza cărora pârâtul a decis aplicarea sancțiunii disciplinare.

Legalitatea actelor administrative înseamnă conformitatea acestora cu Constituția și cu legile adoptate de Parlament, precum și cu actele normative care au o forță juridică superioară.

În ceea ce privește oportunitatea, aceasta reprezintă capacitatea de apreciere a autorităților publice, în ceea ce privește măsurile ce trebuie luate pentru realizarea obiectivului stabilit de lege, mijlocele utilizate, momentele sau etapele acțiunii. Cu alte cuvinte, oportunitatea este capacitatea

administrativă de a aprecia „cum este mai bine” să se înfăptuiască obiectivul stabilit, prin intermediul legii.

Astfel, atunci când a fost atras ilegal la răspundere disciplinară, în lipsa temeiului prevăzut de lege, respectivele circumstanțe denotă, în mod cert, încălcarea principiului legalității actului administrativ contestat, și nu a oportunității. Statul de drept presupune respectarea principiului legalității, recunoscând, totodată, autorităților publice, să-și exercite puterea discreționară, care reprezintă acea marjă de libertate lăsată la libera apreciere a unei autorități astfel ca, în vederea atingerii scopului indicat de legiuitor, să poată recurge la orice mijloc de acțiune în limitele competenței sale.

Însă, această putere discreționară, sau drept de apreciere, sau oportunitate, nu este nelimitată, cenzurarea acesteia de către judecător poate și trebuie să intervină atunci când este afectată chiar legalitatea și, practic, se acționează cu exces de putere.

Prin **referința** depusă Ministerul Afacerilor Interne a solicitat respingerea acțiunii depuse de Rosian Vasiloii ca fiind una neîntemeiată. În motivarea poziției sale, a indicat autoritatea pîrîită că, circumstanțele care au stat la baza emiterii Ordinului MAI nr.116 ef. din 24 august 2023 „Cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați ai Poliției de Frontieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne” sunt următoarele.

La 03.07.2023, în temeiul raportului de autosesizare nr.4/1415 int., conducerea Ministerului Afacerilor Interne a dispus Serviciului protecție internă și anticorupție al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare - SPIA al MAI), inițierea anchetei de serviciu, în vederea elucidării circumstanțelor evenimentelor din 30.06.2023, produse în Aeroportul Internațional Chișinău, soldate cu decesul angajatului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare - IGPF al MAI), Munteanu Serghei și inspectorului securității aeronautice Ciofu Igor.

În cadrul examinării cazului s-a constatat că, la 30.06.2023, ora 14:48, cetățeanul Republicii Tadjikistan, Ashurov Rustam Karimovich a sosit pe teritoriul Republicii Moldova în Aeroportul Internațional Chișinău, prin cursa aeriană Istanbul - Chișinău nr. 5F 328.

Urmare a prezentării la linia de control a documentelor străinului i-a fost refuzată intrarea pe teritoriul Republicii Moldova și atribuit statut de persoană inadmisibilă de către angajații Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne.

La ora 17:13, fiind în sala de sosiri din Aeroportul Internațional Chișinău, fără a manifesta în prealabil comportament agresiv, prin surprindere Ashurov Rustam a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea capului angajatului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Munteanu Serghei, după care imediat l-a depozitat de arma din dotare cu care a efectuat împușcături în direcția corpului și a capului polițistului de frontieră. Tot în acest timp, agentul de securitate aeronautică al ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, Ciofu Igor a intervenit pentru imobilizarea atacatorului, însă a fost împușcat mortal la fața locului.

Ulterior, la ora 17:14, la incident au intervenit angajații Inspectoratului național de securitate publică al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare - INSP al IGP al MAI), Ciocoi Andrei și Guzun Vitalie, care au aplicat arma din dotare asupra individului înarmat, după care au blocat accesul în sala de sosiri din Aeroportul Internațional Chișinău.

În intervalul orelor 18:16 - 18:20, subdiviziunile specializate din cadrul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului de Informații și Securitate au realizat operațiunea de asalt, în rezultatul căreia cetățeanul Republicii Tadjikistan, Ashurov Rustam Karimovich a fost imobilizat, alte careva persoane nu au fost rănite.

În procesul de desfășurare a anchetei de serviciu au fost examinate secvențele video de la fata locului, iar în descrierea evenimentelor s-a constatat cu certitudine că, intervenția imediată față de Ashurov Rustam, asigurarea ordinii publice și blocarea accesului în sala de sosiri, în intervalul orelor 17:18 - 17:30, unde se afla atacatorul, a fost efectuată doar de către angajații Inspectoratului național de securitate publică al Inspectoratului General al Poliției al MAI.

Tot în cadrul anchetei de serviciu s-a stabilit că, potrivit Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sectorului Poliției de Frontieră „Aeroportul Internațional Chișinău” al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, aprobat prin Ordinul IGPF nr. 483/2019, funcțiile de bază ale Sectorului

Poliției de Frontieră „Aeroportul Internațional Chișinău” al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră (în continuare - SPF AIC al IGPF) constituie controlul trecerii frontierei de stat, menținerea regimului în punctul de trecere, asigurarea securității aeronautice, combaterea migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere, cât și coordonarea securității frontaliere.

Planificarea activității de serviciu a angajaților SPF AIC al IGPF se efectuează în baza graficului de serviciu aprobat de către șeful subdiviziunii cu regim de activitate pe schimburi (12 ore în serviciu/24 ore repaus; 12 ore în serviciu/48 ore repaus) și pe parcursul a 12 ore de serviciu se emit două dispoziții privind planificarea angajaților subdiviziunii.

Astfel, s-a stabilit că, la 16.06.2023, șeful SPF AIC al IGPF, Zănoagă Radu a aprobat graficul de serviciu al subdiviziunii de la 16.06.2023, orele 08:00 până la 30.06.2023, orele 20:00, iar la 29.06.2023, au fost elaborate dispoziții de serviciu pentru schimbul din 30.06.2023, intervalul orelor 08:00 - 20:00.

Dispozițiile respective nu au fost aprobate de către șeful subdiviziunii Zănoagă Radu și nici de un alt conducător, iar în lista efectivului implicat în serviciu nu a fost desemnat în calitate de responsabil nici un factor de decizie din cadrul SPF AIC al IGPF.

În baza extrasului Dispoziției de serviciu pentru perioada 30.06.2023, orele 08:00 - 20:00, la trecerea frontierei de stat au fost planificați angajații SPF AIC al IGPF, după cum urmează:

- Controlul de documente - 16 persoane, dintre care 1 angajat cu regim de activitate de la 08:00 până la 17:00, iar 2 angajați (Bolec Pavel și Arpentii Dorel) au fost eliberați din serviciu de la ora 12:30, în baza ordinului IGPF nr. 589 din 30.06.2023 cu privire la delegarea angajaților la Ștafeta combinată consacrată memoriei angajaților MAI căzuți la datorie, 2023;
- Controlul de securitate - 15 persoane, dintre care 2 angajați cu regim de activitate de la 08:00 până la 17:00, iar 2 angajați (Miron Eugeniu și Paierle Mihail) nu s-au prezentat la serviciu și instructaj în baza ordinului IGPF nr. 589 din 30.06.2023 cu privire la delegarea angajaților la Ștafeta combinată consacrată memoriei angajaților MAI căzuți la datorie, 2023;
- Paza sediului - 1 angajat.

Potrivit informației cu nr.35/30-4/3831 din 17.07.2023, prezentată de către SPF AIC al IGPF, conform dispozițiilor de serviciu la instructaj nu au fost echipați cu armele din dotare angajații Ganțațuc Lilia, Ivanova Irina, Chetrari Sergiu, Atamaniuc Alexandru, Mojaev Denis, Arpentii Dorel și Bolec Pavel, în pofida faptului că sunt întăriți după armamentul din dotare.

La 30.06.2023, ora 07:30, șeful de schimb al Unității de control al frontierei a SPF AIC al IGPF, comisar Ganțațuc Lilia a desfășurat superficial instructajul personalului implicat în serviciu, deoarece angajații menționați supra nu au fost echipați cu armele din dotare și nu a fost verificată prezența curelușei de fixare a armei, iar la instructaj nu a participat nici un factor de decizie al subdiviziunii și nu au fost în cunoștință de cauză privitor la echiparea efectivului și altor aspecte.

La fel, s-a relevat că, Ganțațuc Lilia i-a eliberat din serviciu din 30.06.2023 pe angajații Miron Eugeniu și Paierle Mihail, despre care fapt nu a anunțat imediat conducerea SPF AIC al IGPF și nu a întreprins nici o măsură de substituție a acestora.

De asemenea, la ora 12:30 Ganțațuc Lilia i-a eliberat din serviciu din 30.06.2023 pe angajații Bolec Pavel și Arpentii Dorel, despre care fapt l-a anunțat pe șeful adjunct al SPF AIC al IGPF, comisar Chiperi Natalia, iar ultima la rândul său nu a raportat șefului subdiviziunii, Zănoagă Radu și nu a întreprins nici o acțiune pentru substituție cu alți angajați.

Important că, în vederea clarificării aspectelor ce vizează echiparea angajaților SPF AIC al IGPF, în dependență de posturile deținute din misiunea de serviciu din 30.06.2023, fiind atras în calitate de specialist pe domeniu, șeful Direcției regim și ordine publică a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, comisarul principal Buzev Anatoli a specificat necesitatea aflării angajaților Poliției de Frontieră înarmați pe teritoriul Aeroportului Internațional Chișinău.

În același context, potrivit pct.11 și 14 din Instrucțiunea privind activitatea patrulei Poliției de Frontieră, aprobată prin Ordinul IGPF nr.665/2018, dotarea patrulei cu echipament și mijloace speciale se stabilește de șeful subdiviziunii (șeful adjunct/șeful de schimb) pentru fiecare patrulă în dependență de misiunea primită, perioada anului, zilei, prognoza și condițiile meteo, iar pistoalele întărite polițiștilor de

frontieră, în timpul serviciului vor fi în toc-pistol sau în compartimentul pentru pistol a vestei tactice, fixat obligatoriu prin curelușă la centură/vestă tactică.

La fel atenționează că, conform pct.11 subpct.4), 7) și 14) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Sectorului Poliției de Frontieră „Aeroportul Internațional Chișinău” al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, aprobat prin Ordinul IGPF nr. 483/2019, șeful SPF AIC al IGPF deține atribuții în vederea emiterii ordinelor și dispozițiilor în vederea exercitării funcțiilor și atribuțiilor stabilite, asigură respectarea disciplinei de serviciu și implementarea sistemului de control intern managerial în cadrul SPF AIC al IGPF.

În același timp, pct.11 subpct.6) și pct. 11.1.3 din Fișa postului funcției de șef al SPF AIC al IGPF, reglementează sarcinile de asigurare a disciplinei de serviciu în cadrul sectorului Poliției de Frontieră și efectuarea personală a controlului asupra îndeplinirii sarcinilor stabilite prin ordinele, indicațiile și dispozițiile instituționale, iar pct.11.3.10 și 11.3.11 din Fișa postului prenotată, condiționează adoptarea hotărârii privind controlul la trecerea frontierei de stat, în baza însușirii misiunii, concluziilor efectuate în rezultatul analizei situației și a calculelor tactice efectuate, cât și efectuarea controlului organizării serviciului de către patrulare. Astfel, pct.14 din Fișa postului statuează imputernicirea privind vizarea și aprobarea documentelor de serviciu în limitele competențelor delegate.

Astfel, în explicația depusă pe caz, șeful SPF AIC al IGPF, comisar principal Zănoagă Radu a confirmat că nu a cunoscut componența dispoziției de serviciu din 30.06.2023, nu a verificat echiparea și dotarea schimbului și nu a desemnat în calitate de responsabil nici un conducător. La fel, nu a cunoscut neprezentarea la serviciu a doi angajați (Miron Eugeniu și Pai erele Mihail) și eliberarea de la serviciu de la orele 12:30, a altor doi angajați în legătură cu executarea prevederilor Ordinului IGPF nr.589 din 30.06.2023 cu privire la delegarea angajaților la Ștafeta combinată consacrată memoriei angajaților MAI căzuți la datorie, 2023.

Menționează că, prin Ordinul IGPF nr.\*\*\*\*\*, maiorul SIS Zănoagă Radu Grigore, a fost detașat în funcția de șef al SPF AIC al IGPF.

În explicația depusă pe caz, comisar Ganțatuc Lilia a confirmat că nu a primit arma din dotare în serviciul din 30.06.2023, iar în cadrul instructajului desfășurat a întâmpinat dificultăți cu unii angajați din subordine care au refuzat să se înarmeze, însă nu-și amintește cui din conducere a raportat despre deficiențele relevate. La fel, menționează că, nu a raportat conducerii SPF AIC al IGPF în dimineața zilei de 30.06.2023, despre faptul că, i-a eliberat din serviciu pe angajații Miron Eugeniu și Paierele Mihail și nu a întreprins careva acțiuni de substituie a acestora, inclusiv, declară că, decizia privind eliberarea din serviciu a angajaților Bolec Pavel și Arpentii Dorel a coordonat-o cu șeful adjunct al subdiviziunii, comisar Chiperi Natalia.

Fiind audiată cu referire la caz, șeful adjunct al SPF AIC al IGPF, comisar Chiperi Natalia a recunoscut că, nu a participat la instructaj și nu a verificat componența dispoziției de serviciu din 30.06.2023, nu s-a deplasat pe parcursul zilei în AIC și nu a verificat modul de desfășurare a serviciului, nu a cunoscut echiparea și dotarea misiunii de serviciu și nu a cunoscut despre neprezentarea la serviciu a doi angajați Miron Eugeniu și Paierele Mihail.

Totodată, ultima a recunoscut eliberarea de la serviciu de la orele 12:30, a altor doi angajați, Bolec Pavel și Arpentii Dorel, în legătură cu executarea prevederilor Ordinului IGPF nr.589 din 30.06.2023 cu privire la delegarea angajaților la Ștafeta combinată consacrată memoriei angajaților MAI căzuți la datorie 2023, dar a menționat că, nu a implicat alți doi angajați în schimb.

Tot cu referire la caz, atrage atenția că, prin Ordinul comun cu nr.15/379 din 23.05.2023, a fost aprobată ordinea de acțiuni la depistarea obiectelor suspecte în terminalul AIC, iar în pct. 7, s-a dispus SPF AIC al IGPF monitorizarea zonelor terminale AIC pe camerele disponibile, iar angajații schimbului SPF AIC al IGPF periodic, dar nu mai puțin de o dată la 30 minute, patrularea zonelor terminalului și perimetrului aferent în scopul depistării persoanelor sau obiectelor suspecte, în calitate de persoană responsabilă fiind desemnat șeful adjunct al SPF AIC al IGPF, comisar Drozdovschi Chirii.

În audierea depusă cu referire la caz, șeful adjunct al SPF AIC al IGPF, comisarul Drozdovschi Chirii a recunoscut că, a fost anunțat pe 29.06.2023, despre delegarea angajaților Miron Eugeniu și Paierele Mihail la 30.06.2023, pentru participarea la competiții sportive și nu a raportat acest fapt



conducerii SPF AIC al IGPF, nu a participat la instructaj și nu a verificat componenta dispoziției de serviciu din 30.06.2023, nu s-a deplasat pe parcursul zilei în AIC și nu a verificat modul de desfășurare a serviciului, nu a cunoscut echiparea și dotarea misiunii de serviciu, precum și nu a cunoscut despre eliberarea de la serviciu de la orele 12:30, a altor doi angajați, Bolec Pavel și Arpentii Dorel, în legătură cu executarea prevederilor Ordinului IGPF nr. 589 din 30.06.2023 cu privire la delegarea angajaților la Ștafeta combinată consacrată memoriei angajaților MAI căzuți la datorie, 2023.

În explicațiile depuse de către polițiștii de frontieră Ivanova Irina, Chetrari Sergiu, Atamaniuc Alexandru, Mojaev Penis, Arpentii Dorel și Bolec Pavel au invocat diferite pretexte privitor la neînarmarea în serviciu pentru 30.06.2023, fără o explicare motivată în acest sens.

Privitor la reacția SPF AIC al IGPF la incidentul tragic produs la 30.06.2023 în cadrul anchetei de serviciu s-a constatat că, angajații subdiviziunii în referință nu au fost anunțați despre declanșarea semnalelor de alarmă, iar despre incidentul produs o parte din aceștia au fost informați de către pasageri ori de alți colegi, fiind transmise indicații doar de evacuare a persoanelor, fără sarcini de asigurare a ordinii și securității publice, astfel încât, din secvențele video examinate se observă cu certitudine că, asigurarea ordinii publice și blocarea accesului în sala de sosiri, unde se afla cetățeanul străin Ashurov Rustam, a fost efectuată doar de către angajații Inspectoratului național de securitate publică al Inspectoratului General al Poliției, în intervalul orelor 17:18- 17:30.

Fiind audiat ofițerul superior operativ de serviciu al Serviciului Dispecerat al Centrului regional de coordonare al SPF AIC al IGPF, comisarul Diaconu Dorel a declarat că, în jurul orei 17:17, a fost informat telefonic de către comisarul Ganțațuc Lilia, despre faptul că, în sala de sosiri din Aeroportul Internațional Chișinău se aud împușcături, după care, a vizualizat camerele de luat vederi instalate la locul de muncă și a observat acest fapt. Imediat a anunțat despre incident Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112 și Dispeceratul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră. La fel, a menționat că, ar fi pus în aplicare semnalul special de intervenție „Vultur”, însă în audierea suplimentară a negat acest fapt, motivând că punerea în aplicare a semnalului special de intervenție îi aparține șefului subdiviziunii, iar de către Dispeceratul central aeroportuar a fost informat despre declanșarea semnalului „Capcan”, fapt despre care nu a anunțat pe nimeni.

La fel a relatat că, în Dispeceratul SPF AIC al IGPF s-a prezentat șeful subdiviziunii, comisarul principal Zănoagă Radu care nu i-a indicat să pună în aplicare semnalele speciale de intervenție.

În explicația depusă, șeful de schimb al unității de control al frontierei a SPF AIC al IGPF, comisarul Ganțațuc Lilia a declarat că, în timp ce se deplasa spre direcția sosiri, trecând de biroul de informații a văzut o mulțime de pasageri alergând, iar ulterior a fost întâmpinată de colega sa Crucerescu Tatiana, care a anunțat-o că un cetățean l-a deposedat de armă pe Munteanu Serghei și a efectuat împușcături asupra ultimului și agentului de securitate. La ora 17:17, a raportat despre aceasta șefului SPF AIC al IGPF, comisarului principal Zănoagă Radu și în Dispeceratul subdiviziunii, comisarului Diaconu Dorel. La fel, declară că, a primit indicații de la șeful SPF AIC al IGPF, Zănoagă Radu, privitor la aplicarea armei din dotare de către angajații din subordine față de atacatorul Ashurov Rustam, însă nu a dat curs indicației respective, motivând lipsa vestelor antiglont în acel moment, la efectivul din subordine. Menționează că, nu a primit nici o indicație cu privire la declanșarea semnalelor speciale de intervenție și nu a informat întregul efectiv despre incidentul produs din cauza lipsei stațiilor radio.

Ulterior, împreună cu alți colegi de serviciu au evacuat mulțimea aflată în sala comună și de la etajul 2 din AIC, iar potrivit imaginilor video examinate, la ora 17:38, în incinta AIC s-a prezentat comisarul principal Zănoagă Radu.

La rândul său, în explicațiile depuse șeful SPF AIC al IGPF, comisar principal Zănoagă Radu a declarat că, la ora 17:00 a părăsit teritoriul subdiviziunii, iar la ora 17:15, fiind pe strada Muncești din \*\*\*\*\*, a fost informat telefonic de către comisarul Ganțațuc Lilia, despre faptul că, o persoană neadmisă pe teritoriul țării a aplicat arma asupra unui coleg. Imediat ar fi indicat comisarului Ganțațuc Lilia ca cei înarmați să aplice arma din dotare asupra atacatorului și să înceapă evacuarea persoanelor, ulterior, a raportat despre incident șefului IGPF, Vasiloii Rosian, dar nu l-a informat despre declanșarea semnalelor speciale de intervenție. Careva sarcini și indicații nu a primit din partea comisarului-șef, Vasiloii Rosian. La fel menționează că, conducerea IGPF al MAI nu a solicitat careva informații despre declanșarea

semnalelor speciale de intervenție. La ora 17:20, a apelat-o suplimentar pe Ganțațuc Lilia, care i-a raportat că angajații SPF AIC al IGPF nu au acces spre zona incidentului, deoarece zona este blocată de 2 angajați ai INSP al IGP. La ora 17:30, a ajuns în sediul SPF AIC al IGPF și a vizualizat imaginile video de pe camerele de supraveghere, iar comisarul Diaconii Dorel i-ar fi raportat despre punerea în aplicare a semnalului special de intervenție „Vultur” și despre faptul că, a fost pus în aplicare semnalul „Capcan” de către întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău”. La fel, a indicat grupului operativ de documentare deplasarea la fața locului, fără indicarea sarcinilor.

Astfel, comisarul principal Zănoagă Radu a recunoscut că nu a declanșat nici un semnal special de intervenție și nu-si amintește dacă a raportat declanșarea semnalului special „Capcan” de către întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău”, către șeful IGPF, comisar-șef Vasiloii Rosian.

Menționează că, angajații SPF AIC al IGPF au acționat doar în evacuarea cetățenilor din incinta AIC, iar alte aspecte cu referire la intervenție nu le cunoaște. Odată ajuns în AIC, declară că, conducerea situației a fost preluată de către șeful IGPF, Vasiloii Rosian și șeful IGP, Cernăuteanu Viorel, fără a primi careva indicații la fața locului de la șeful IGPF, Vasiloii Rosian.

Zănoagă Radu la fel a declarat că, informarea efectivului a fost asigurată de către Centrul regional de coordonare conform listelor de înștiințare, fiind înștiințat de către șeful de schimb, Ganțațuc Lilia, informație care nu corespunde realității în pofida declarațiilor angajaților SPF AIC al IGPF din misiunea de serviciu din 30.06.2023, care au comunicat că nu au cunoscut despre măsurile ce urmează a fi întreprinse, în afară de evacuarea personalului, iar acțiunile de asigurare a blocării accesului către atacator nu au fost realizate de nici un angajat din cadrul IGPF.

Suplimentar Zănoagă Radu a declarat că, nu cunoaște de ce efectivul nu a fost informat despre incident. Efectivul schimbului din 30.06.2023 nu a fost echipat cu stații radio, deoarece nu poate asigura echiparea întregului schimb, fără a avea o argumentare în acest sens, iar cu referire la lipsa echipării tuturor angajaților cu arme din dotare a motivat lipsa armamentului, situația fiind abordată în cadrul ședințelor de bilanț, însă fără a înainta careva demersuri ori rapoarte către conducerea IGPF al MAI.

Analizând circumstanțele identificate și documentate în raport cu normele statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special, se constată cert că, angajații Poliției de frontieră vizați în încheierea pe marginea cercetării de serviciu, vădit au încălcat prevederile actelor normative ce reglementează activitatea funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Or, exercitarea funcției publice cu statut special prevede îndeplinirea atribuțiilor și obligațiilor de serviciu stabilite prin lege și prin alte acte normative aplicabile funcționarului public cu statut special.

Raportând circumstanțele cazului la nonnele legale indicate, s-a constatat că, angajații Poliției de frontieră inspector superior Ivanova Irina, agent-șef Chetrari Sergiu și Mojaev Denis, agent Arpentii Dorel, agent superior Bolec Pavel, comisar Diaconu Dorel, comisar Ganțațuc Lilia, Chiperi Natalia, Drozdovschi Chirii, comisar principal Zănoagă Radu, inclusiv și comisarul-șef Vasiloii Rosian, au comis abateri disciplinare care prejudiciază grav imaginea autorității în care activează în societate, or, aceștia, fiind funcționari publici cu statut special, urmau să întreprindă toate măsurile prevăzute de lege conform atribuțiilor funcționale în vederea respectării prevederilor legale.

Urmare examinării cazului, pentru încălcarea prevederilor art.5/1 alin.(1) subpct. 2), 4), 8), 9), 10), 11) și 29 din Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, pct. 19 subpct. 1), 2), 3) și 14) din Hotărârea Guvernului 1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, art. 50 lit. a), b), c), d), e) și n) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pct. 7 subpct. 1), 2), 7) și 8) din Codul de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 629/2017, pct. 6 și 52 din Instrucțiunea privind consolidarea capacității de reacție a subdiviziunilor Poliției de Frontieră, aprobată prin Ordinul IGPF nr. 75 din 03.02.2020, fapte manifestate la 30.06.2023, prin lipsa declanșării semnalelor speciale de intervenție aferent incidentului produs, necunoașterea despre măsurile ce urmează a fi întreprinse, neasigurarea aplicării corecte și uniforme a cadrului legislativ și normativ, lipsa disponibilității către acțiuni imediate a IGPF la periclitarea activității funcționale ale AIC și intervenției imediate față de atacator, implicarea inactivă la incident, examinarea insuficientă și lipsa soluționării situațiilor atipice apărute la AIC, prin ce a comis o

abateră disciplinară gravă, care prejudiciază grav imaginea autorității în care activează, în temeiul art.58 alin.(1) lit. c) din Legea cu nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, prin Ordinul ministrului afacerilor interne nr.116ef. din 24 august 2023 „Cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați ai Poliției de Frontieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne” reclamantul, șef al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, comisar-șef Vasiloș Rosian a fost sancționat disciplinar cu „muștrare aspră”.

Astfel, abaterile disciplinare și probele prin care se confirmă vina reclamantului au fost detaliat descrise atât în actul administrativ supus contestării, cât și în încheierea pe marginea anchetei de serviciu și confirmate prin probe anexate la dosarul administrativ.

În același timp, urmează a fi apreciat critic de către instanța de judecată alegația reclamantilor invocată în cererea de chemare în judecată, precum că ordinul contestat nu ar fi fost suficient motivat.

De altfel, în rezultatul procedurii administrative s-a constatat că, reclamantul a încălcat prevederile art. 50 lit. a), b), c), d), e) și n) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și obligațiunile impuse și prin dispozițiile pct. 7 subpct. 1), 2), 7) și 8) din Codul de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 629/2017. Or, având calitatea de funcționar public cu statut special, reclamantul avea obligația să acționeze cu competență, responsabilitate și devotament pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, pentru protejarea și promovarea valorilor și intereselor naționale ale Republicii Moldova, inclusiv în condițiile în care viața, sănătatea și bunurile sale sînt amenințate, să-și consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, integre, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu, să respecte principiile, normele și regulile activității profesionale, etc.

În același timp se atestă că, cu toate că pct.6 și 52 din Instrucțiunea privind consolidarea capacității de reacție a subdiviziunilor Poliției de Frontieră, aprobate prin Ordinul IGPF nr.75 din 03.02.2020 stabilește expres că, măsurile de reacție se inițiază ca răspuns la situațiile ce se produc în mod curent, precum și a celor neprevăzute, în caz de criză frontalieră, incidente, evenimente și se gestionează de către șefii subdiviziunilor prin intermediul Centrului operațional de coordonare, centrele regionale și locale de coordonare, în conformitate cu prevederile Instrucțiunii și în baza planurilor situaționale, iar dreptul de a dispune punerea în aplicare a semnalelor speciale de intervenție, planurilor situaționale, în situații reale și cu scop de evaluare a capacităților de reacție îi revine șefului IGPF al MAI, adjuncților săi sau persoanelor desemnate de aceștia în baza prescripției, în rezultatul anchetei de serviciu s-a stabilit lipsa declanșării semnalelor speciale de intervenție aferent incidentului produs de către reclamant, în calitatea sa de șef al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne.

La fel, de către reclamant nu au fost respectate prevederile art. 51 alin. (1) subpct. 2), 4), 8), 9), 10), 11) și 29, din Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, care stabilește expres că „șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră are următoarele atribuții: 2) organizează, coordonează și dirijează activitatea Inspectoratului și a subdiviziunilor Poliției de Frontieră și este responsabil de realizarea funcțiilor și atribuțiilor prevăzute de actele normative în vigoare; 4) stabilește competența șefilor adjuncți ai Inspectoratului, aprobă obligațiile de serviciu ale acestora, stabilește atribuțiile șefilor subdiviziunilor Inspectoratului și ai subdiviziunilor regionale, precum și repartizează sarcini în scopul îndeplinirii obligațiilor de serviciu; 8) examinează și, după caz, soluționează situațiile atipice apărute la frontiera de stat, autorizează trecerea frontierei în situații excepționale, inclusiv în cazurile de supraveghere transfrontalieră; 9) instituie și revocă, în conformitate cu actele normative în vigoare, restricționarea regimului frontierei de stat, regimul special de trecere a frontierei de stat (intensiv, relaxat) pentru toate punctele de trecere a frontierei, precum și dispune limitarea accesului în zona de frontieră, cu informarea imediată a ministrului afacerilor interne; 10) dispune exercitarea serviciului în regim de alarmă, precum și suplimentarea unităților Poliției de frontieră cu personal și tehnică specială; 11) dispune desfășurarea operațiunilor de frontieră, inclusiv căutarea persoanelor urmărite; 29) exercită alte atribuții ce rezultă din prevederile actelor normative în vigoare”.

De altfel, dispozițiile pct. 6 și 52 din Instrucțiunea privind consolidarea capacității de reacție a subdiviziunilor Poliției de Frontieră, aprobată prin Ordinul IGPF nr.75 din 03.02.2020, care stabilesc expres că, dreptul de a dispune punerea în aplicare a semnalelor speciale de intervenție, planurilor situationale, în situații reale și cu scop de evaluare a capacităților de reacție îi revine șefului IGPF al MAI au fost statuate în temeiul prevederilor art. 51 alin. (1) subpct. 11).

Or, reiterează că, prin încheierea cu privire la rezultatul anchetei de serviciu aferent incidentului din 30.06.2023 produs pe Aeroportul Internațional Chișinău s-a stabilit lipsa declanșării semnalelor speciale de intervenție aferent incidentului produs de către reclamant.

La fel au fost încălcate și prevederile pct.7 subpct.12) din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2017, care stabilesc că „ funcționarul este obligat să ia măsuri pentru apărarea vieții, sănătății, onoarei, demnității și averii cetățenilor în cazurile în care ei sânt amenințați de fapte ilegale sau alte pericole, indiferent dacă se află în timpul sau în afara orelor de serviciu.”

Corespunzător, potrivit pct. 39 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2017, se consideră abatere disciplinară fapta (acțiune sau inacțiune) funcționarului săvârșită cu vinovăție prin care au fost încălcate prevederile prezentului Statut disciplinar, ale actelor normative în vigoare, restrîngerile, interdicțiile și incompatibilitățile statuate de legislația în vigoare, ordinele și dispozițiile superiorilor, regulamentul intern sub a căror incidență se înscrie specificul funcției, precum și cerințele fișei postului deținut.

Prin prisma pct.6 subct.4) din norma expusă, disciplina de serviciu se asigură prin asigurarea respectării prevederilor legislației în vigoare, inclusiv a instrucțiunilor și ordinelor legale.

Astfel, în circumstanțele expuse nu pot fi acceptate alegațiile reclamantului precum că „ordinul contestat nu conține o motivare clară și anume, prin ce se acțiuni sau inacțiuni se pretinde că a încălcat prevederile citate în Ordin, nemaivorbind de o potențială legătură de cauzalitate între normele citate în Ordin și eventualele acțiuni neconforme cadrului legal”. Or, în actul administrativ supus contestării au fost edificate amplu acțiunile/inacțiunile angajaților aflați în exercitarea atribuțiilor de serviciu, inclusiv a factorilor decizionali, elucidate în contextul evenimentelor din 30.06.2023, produse în Aeroportul Internațional Chișinău, soldate cu decesul angajatului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI, Munteanu Serghei și inspectorului securității aeronautice Ciofu Igor și mai cu seamă în încheierea cu privire la rezultatul anchetei de serviciu aferent incidentului din 30.06.2023 produs pe Aeroportul Internațional Chișinău, aprobată de ministrul afacerilor interne la 28 iulie 2023.

Cu referire la alegațiile reclamantului, precum că „ordinul a fost emis contrar art. 92 din Codul administrativ și a pct. 65 subpct. 5, pct. 69 subpct. 2, pct. 75 subpct. 5 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2017, menționează că acestea nu pot fi acceptate. Or, în actul administrativ supus contestării au fost expuse circumstanțele și argumentele de fapt și de drept care au stat la baza emiterii acestuia.

Mai mult, actul administrativ conține o descriere clară a procedurii administrative, confirmate prin probe și procese-verbale a audierii participanților, fiindu-le asigurate pe deplin drepturile de a fi audiați, de a prezenta probe etc., inclusiv și ale reclamantului. Or, reclamantul se contrazice pe sine însuși, indicând în cererea de chemare în judecată faptul, că „în cadrul anchetei am fost audiat, iar ulterior, suplimentar la explicațiile depuse în cadrul anchetei, prin scrisoarea nr. 35/18-2-6741 din 28 iulie 2023 am expediat o explicație suplimentară cu anexarea probelor în nr. de 169 de file”, solicitând concomitent ca materialele specificate să fie examinate și atașate, ca parte integrantă la dosarul administrativ.

Astfel, se atestă că reglementările Statutului disciplinar prenotat privind obligația persoanei căreia i-a fost încredințată efectuarea anchetei de serviciu de a administra probe, precum și de a verifica documentele și declarațiile prezentate, la care face referire reclamantul, au fost respectate, în actul administrativ supus contestării fiind expuse argumente, reieșind din procesele-verbale de audiere a participanților, examinarea a imprimărilor video și a actelor și documentelor prezentate cu referire la incidentul produs la 30.06.2023, acțiuni care se încadrează în prevederile pct.65 subpct.5 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI, aprobat prin Hotărârea Guvernului

nr.409/2017, potrivit căruia „desfășurarea anchetei de serviciu presupune: administrarea probelor, precum și verificarea documentelor, a declarațiilor prezentate

în același timp, nu pot fi susținute și alegațiile reclamantului, precum că „în concluziile emitentului, conținute în ordinul contestat, pârâtul a citat normele actelor normative, indicând că ele au fost încălcate de către reclamant, fără a indica clar care fapte comise de reclamant și prin ce probe concludente și pertinente se confirmă fapta imputată. Or, reieșind din cele enunțate, atestăm caracterul șeneral al pretinselor încălcări imputate, deoarece nu este clar care dintre obligațiile funcționale nu au fost respectate întocmai de către mine și nerespectarea lor au dus la tragicul incident”.

Reiterează că, în Ordinul ministrului afacerilor interne nr.116 ef. din 24 august 2023 „Cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați ai Poliției de Frontieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne” se menționează concret normele de drept încălcate de către reclamant și cele în temeiul cărora a fost emis actul administrativ prenotat, specificându-se că „Pentru încălcarea art. 51 alin. (1) subpct. 2), 4), 8), 9), 10), 11) și 29, din Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, pct. 19 subpct. 1), 2), 3) și 14) din Hotărârea Guvernului 1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, art. 50 lit. a), b), c), d), e) și n) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pct.7 subpct. 1), 2), 7) și 8) din Codul de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 629/2017, pct. 6 și 52 din Instrucțiunea privind consolidarea capacității de reacție a subdiviziunilor Poliției de Frontieră, aprobate prin Ordinul IGPF nr. 75 din 03.02.2020, fapte manifestate la 30.06.2023 în temeiul art. 58 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, comisar-șef Rosian Vasiloș se sancționează disciplinar cu mustrare aspră”.

La fel se concretizează și acțiunile/inacțiunile realizate sau care necesitau a fi întreprinse de către reclamant în virtutea atribuțiilor funcționale încredințate prin lege, pentru care a fost supus sancționării disciplinare, stipulându-se concret și clar că acestea s-au manifestat „prin lipsa declanșării semnalelor speciale de intervenție aferent incidentului produs, necunoașterea despre măsurile ce urmează a fi întreprinse, neasigurarea aplicării corecte și uniforme a cadrului legislativ și normativ, lipsa disponibilității către acțiuni imediate a IGPF la periclitarea activității funcționale ale AIC și intervenției imediate față de atacator, implicarea inactivă la incident, examinarea insuficientă și lipsa soluționării situațiilor atipice apărute la AIC.”

Or, argumentele expuse în declarațiile făcute de către participanții la procedura administrativă denotă cu certitudine „lipsa declanșării semnalelor speciale de intervenție aferent incidentului produs” pe întreg parcursul desfășurării acțiunilor legate de incidentul tragic produs în ziua de 30.06.2023.

Tot în contextul dat, atrage atenția și la faptul că, în ordinul supus contestării se indică concret că, reclamantul a fost sancționat disciplinar inclusiv și pentru încălcarea prevederilor pct. 19 subpct. 1), 2), 3) și 14) din Hotărârea Guvernului nr.1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, care stabilește expres că pe lângă faptul că șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră exercită conducerea Inspectoratului, acesta coordonează și controlează activitatea subdiviziunilor subordonate Inspectoratului. Or, în cazul incidentului produs la 30.06.2023 au fost identificate anumite deficiențe la capitolul dat.

La rândul său, prin pct. 19 subpct. 3) din Hotărârea Guvernului 1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, se stabilește expres că, șeful Inspectoratului General „poartă răspundere personală, în fața ministrului afacerilor interne, pentru realizarea misiunii și îndeplinirea funcțiilor Inspectoratului. Or, pentru incidentul tragic din 30.06.2023, produs în Aeroportul Internațional Chișinău, soldat cu decesul angajatului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI, Munteanu Serghei și inspectorului securității aeronautice Ciofu Igor, reclamantul este nevoit să poartă răspundere personală în calitatea sa de șef al Inspectoratului General.

Astfel, se atestă că actul administrativ supus contestării conține în sine și elementele obligatorii prevăzute de pct. 75 subpct. 5 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2017, potrivit căruia „Proiectul ordinului și al încheierii

urmează să conțină concluziile referitoare la rezultatele anchetei de serviciu, indicându-se următoarele: consecințele faptei comise, probele ce confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, circumstanțele atenuante sau agravante și, după caz, măsurile întreprinse sau care se propun a fi întreprinse pentru prevenirea și înlăturarea lor”, la presupusa lipsă a căreia indică reclamantul.

În această ordine de idei, se constată, că Ordinul ministrului afacerilor interne nr.116 ef. din 24 august 2023 „Cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați ai Poliției de Frontieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne” este unul legal, emis cu respectarea procedurii și a competenței stabilite prin lege, precum și lipsa suspiciunilor serioase și rezonabile privind legalitatea acestui act administrativ individual defavorabil, or, actul administrativ poate fi anulat doar în cazul în care conține un viciu deosebit de grav.

Privitor la cerințele cu privire la încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată menționează că, în conformitate cu art.96 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c) lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Lista documentelor menționate se regăsește și în Recomandarea Consiliului Uniunii Avocaților din 30.03.2012 privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică.

În ședința de judecată atât reclamantul Rosian Vasiloî cît și avocatul acestuia, avocat în bază de mandat Vasile Scalețchi, au susținut pretențiile din acțiunea depusă, solicitînd admiterea integrală a acestora.

În ședința de judecată reprezentantul Ministerului Afacerilor Interne, reprezentant în bază de procură Vasile Scalețchi, a solicitat respingerea acțiunii ca fiind una neîntemeiată din motivele expuse în referință.

#### **Aprecieria instanței de judecată.**

Audiînd explicațiile participanților prezenți la proces, analizînd piesele dosarului prin prisma rigorilor art. 130 din Codul de procedură civilă prin coraportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Potrivit art. 93 din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În acord cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În concordanță cu art.206 din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

- a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);
- b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare);
- c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare);

d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin.(1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

În concordanță cu art. 218 din Codul administrativ, examinarea și soluționarea în fond a acțiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepții:

a) examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în ședință publică, iar în cazuri de excepție stabilite de lege – în ședință închisă. Participanții la proces se citează; în citație se comunică locul, data și ora ședinței. Dacă participanții la proces convin de comun acord, examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă;

b) instanța de judecată acceptă probe prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acțiunii în contencios administrativ, numai dacă participanții la proces justifică și probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanță;

c) participanții la proces care s-au prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citației pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară;

d) neprezentarea la ședința de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanților și/sau a reprezentanților lor nu împiedică soluționarea acțiunii în contencios administrativ.

Conform art. 219 din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.

Conform art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art.122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Materialele cauzei denotă că, la 03.07.2023, în temeiul raportului de autosesizare nr.4/1415 int., conducerea Ministerului Afacerilor Interne a dispus Serviciului protecție internă și anticorupție al Ministerului Afacerilor Interne, inițierea anchetei de serviciu, în vederea elucidării circumstanțelor evenimentelor din 30.06.2023, produse în Aeroportul Internațional Chișinău, soldate cu decesul angajatului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, Munteanu Serghei și inspectorului securității aeronautice Ciofu Igor. (f.d.a 2, vol. I)

În cadrul examinării cazului s-a constatat că, la 30.06.2023, ora 14:48, cetățeanul Republicii Tadjikistan, Ashurov Rustam Karimovich a sosit pe teritoriul Republicii Moldova în Aeroportul Internațional Chișinău, prin cursa aeriană Istanbul - Chișinău nr. 5F 328.

Urmare a prezentării la linia de control a documentelor străinului i-a fost refuzată intrarea pe teritoriul Republicii Moldova și atribuit statut de persoană inadmisibilă de către angajații Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne.

La ora 17:13, fiind în sala de sosiri din Aeroportul Internațional Chișinău, fără a manifesta în prealabil comportament agresiv, prin surprindere Ashurov Rustam a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea capului angajatului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Munteanu Serghei, după care imediat l-a depozitat de arma din dotare cu care a efectuat împușcături în direcția corpului și a capului polițistului de frontieră. Tot în acest timp, agentul de securitate aeronautică al ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, Ciofu Igor a intervenit pentru imobilizarea atacatorului, însă a fost împușcat mortal la fața locului.

Ulterior, la ora 17:14, la incident au intervenit angajații Inspectoratului național de securitate publică al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, Ciocoi Andrei și Guzun Vitalie, care au aplicat arma din dotare asupra individului înarmat, după care au blocat accesul în sala de sosiri din Aeroportul Internațional Chișinău.

În intervalul orelor 18:16-18:20, subdiviziunile specializate din cadrul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului de Informații și Securitate au realizat operațiunea de asalt, în rezultatul căreia cetățeanul Republicii Tadjikistan, Ashurov Rustam Karimovich a fost imobilizat, alte careva persoane nu au fost rănite.

În procesul de desfășurare a anchetei de serviciu au fost examinate secvențele video de la fata locului, iar în descrierea evenimentelor s-a constatat cu certitudine că, intervenția imediată față de Ashurov Rustam, asigurarea ordinii publice și blocarea accesului în sala de sosiri, în intervalul orelor 17:18 - 17:30, unde se afla atacatorul, a fost efectuată doar de către angajații Inspectoratului național de securitate publică al Inspectoratului General al Poliției al MAI.

Tot în cadrul anchetei de serviciu s-a stabilit că, potrivit Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sectorului Poliției de Frontieră „Aeroportul Internațional Chișinău” al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, aprobat prin Ordinul IGPF nr. 483/2019, funcțiile de bază ale Sectorului Poliției de Frontieră „Aeroportul Internațional Chișinău” al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră (în continuare - SPF AIC al IGPF) constituie controlul trecerii frontierei de stat, menținerea regimului în punctul de trecere, asigurarea securității aeronautice, combaterea migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere, cât și coordonarea securității frontaliere.

Urmare a derulării anchetei de serviciu, a fost întocmită Încheierea din 28.07.2023 cu privire la rezultatul anchetei de serviciu, aferente incidentului din 30.06.2023, produs pe Aeroportul Internațional Chișinău, s-a propus de aplicat lui Rosian Vasiloî sancțiune disciplinară sub formă de „ustrare aspră” pentru încălcarea prevederilor art.5/1 alin.(1) subpct. 2), 4), 8), 9), 10), 11) și 29 din Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, pct. 19 subpct. 1), 2), 3) și 14) din Hotărârea Guvernului 1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, art. 50 lit. a), b), c), d), e) și n) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pct. 7 subpct. 1), 2), 7) și 8) din Codul de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 629/2017, pct. 6 și 52 din Instrucțiunea privind consolidarea capacității de reacție a subdiviziunilor Poliției de Frontieră, aprobată prin Ordinul IGPF nr. 75 din 03.02.2020. (f.d.a 448-468, vol. II)

Ulterior, la 24.08.2023 a fost emis Ordinul MAI nr.116 ef. cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați ai Poliției de Frontieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv în privința lui Rosian Vasiloî a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de „ustrare aspră” pentru încălcarea prevederilor art.5/1 alin.(1) subpct. 2), 4), 8), 9), 10), 11) și 29 din Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, pct. 19 subpct. 1), 2), 3) și 14) din Hotărârea Guvernului 1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, art. 50 lit. a), b), c), d), e) și n) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu



statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pct. 7 subpct. 1), 2), 7) și 8) din Codul de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 629/2017, pct. 6 și 52 din Instrucțiunea privind consolidarea capacității de reacție a subdiviziunilor Poliției de Frontieră, aprobată prin Ordinul IGPF nr. 75 din 03.02.2020. (f.d.a 469-480, vol. II)

Nefiind de acord cu Ordinul MAI nr.116 ef. din 24.08.2023, Rosian Vasiloii l-a contestat în instanța de contencios administrativ, solicitând anularea în parte a acestuia și anume în partea sancționării reclamantului.

*Verificând acțiunile întreprinse de reclamant în promovarea drepturilor și intereselor sale legitime, în corelare cu cadrul legal abordat supra, instanța de judecată constată cu certitudine că reclamantul a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni rezultate din art. 207 din Codul administrativ, în special s-a încadrat în termenul legal, a epuizat calea prealabilă și a revendicat un drept vătămat.*

*Cu referire la fondul cauzei se va releva următoarele:*

Potrivit art. 118 din Codul administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde:

- a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul;
- b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul;
- c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc.

Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

Motivarea nu este obligatorie în cazul în care:

- a) autoritatea publică admite o petiție în totalitate fără ca prin decizia de soluționare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane;
- b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau
- c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de același fel într-un număr mai mare sau automatizat și, conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

În acord cu art. 120 din Codul administrativ, un act administrativ individual emis sau confirmat în scris trebuie să cuprindă:

- a) numele/denumirea autorității publice care a emis actul administrativ;
- b) numele colaboratorului autorității publice care a emis actul administrativ;
- c) numele destinatarului actului administrativ;
- d) data la care a fost emis actul administrativ;
- e) decizia luată (partea dispozitivă a actului administrativ);
- f) motivarea deciziei luate, inclusiv indicarea actelor normative pentru a căror punere în aplicare se emite actul administrativ;
- g) decizia cu privire la cheltuieli;
- h) informația cu privire la exercitarea căilor de atac;
- i) semnătura colaboratorului autorității publice care a emis actul administrativ.

Prin derogare de la prevederile alin. (1) lit. b) și i), în cazul unui act administrativ individual scris emis în mod automatizat, pot lipsi datele despre nume și semnătură. Pentru indicarea conținutului pot fi

utilizate semne-cheie dacă, în baza explicațiilor făcute în acest sens, persoana căreia îi este destinat actul administrativ sau care este afectată de acesta poate recunoaște clar conținutul actului administrativ.

Potrivit art. 137 din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale.

Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv.

Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

Conform art.5/1 alin.(1) subpct. 2), 4), 8), 9), 10), 11) și 29 din Legea nr.283 din 28.12.2011 cu privire la Poliția de Frontieră, șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră are următoarele atribuții: 2) organizează, coordonează și dirijează activitatea Inspectoratului și a subdiviziunilor Poliției de Frontieră și este responsabil de realizarea funcțiilor și atribuțiilor prevăzute de actele normative în vigoare; 4) stabilește competența șefilor adjuncți ai Inspectoratului, aprobă obligațiile de serviciu ale acestora, stabilește atribuțiile șefilor subdiviziunilor Inspectoratului și ai subdiviziunilor regionale, precum și repartizează sarcini în scopul îndeplinirii obligațiilor de serviciu; 8) examinează și, după caz, soluționează situațiile atipice apărute la frontiera de stat, autorizează trecerea frontierei în situații excepționale, inclusiv în cazurile de supraveghere transfrontalieră; 9) instituie și revocă, în conformitate cu actele normative în vigoare, restricționarea regimului frontierei de stat, regimul special de trecere a frontierei de stat (intensiv, relaxat) pentru toate punctele de trecere a frontierei, precum și dispune limitarea accesului în zona de frontieră, cu informarea imediată a ministrului afacerilor interne; 10) dispune exercitarea serviciului în regim de alarmă, precum și suplimentarea unităților Poliției de frontieră cu personal și tehnică specială; 11) dispune desfășurarea operațiunilor de frontieră, inclusiv căutarea persoanelor urmărite; 29) exercită alte atribuții ce rezultă din prevederile actelor normative în vigoare.

Conform pct.19 subpct.1), 2), 3) și 14) din Hotărârea Guvernului 1145 din 21.11.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, șeful Inspectoratului exercită următoarele atribuții: 1) exercită conducerea Inspectoratului; 2) coordonează și controlează activitatea subdiviziunilor subordonate Inspectoratului; 3) poartă răspundere personală, în fața ministrului afacerilor interne, pentru realizarea misiunii și îndeplinirea funcțiilor Inspectoratului; 14) exercită alte atribuții prevăzute în Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră și în alte acte normative.

Conform art.50 lit.a), b), c), d), e) și n) din Legea nr.288 din 16.12.2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Funcționarul public cu statut special are următoarele obligații: a) să respecte Constituția și legile Republicii Moldova, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, să fie loial instituției din care face parte; b) să acționeze cu competență, responsabilitate și devotament pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, pentru protejarea și promovarea valorilor și intereselor naționale ale Republicii Moldova, inclusiv în condițiile în care viața, sănătatea și bunurile sale sînt amenințate; c) să respecte jurămîntul depus și normele deontologice; d) să fie disciplinat și vigilent, să manifeste inițiativă și perseverență, să-și consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, integre, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu; e) să respecte principiile, normele și regulile activității profesionale; n) să acorde sprijin colegilor în executarea atribuțiilor de serviciu;

Conform pct.7 subpct.1), 2), 7) și 8) din Codul de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 629 din 08.08.2017, funcționarul public cu statut special este obligat: 1) să execute strict și corect prevederile actelor normative; 2) să respecte disciplina de serviciu; 7) să fie disciplinat și vigilent, să manifeste inițiativă și perseverență, să își consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, corecte și

conștiințioase a atribuțiilor de serviciu; 8) să respecte principiile, normele și regulile activității profesionale.

Potrivit pct.6 și 52 din Instrucțiunea privind consolidarea capacității de reacție a subdiviziunilor Poliției de Frontieră, aprobată prin Ordinul IGPF nr. 75 din 03.02.2020, măsurile de reacție se inițiază ca răspuns la situațiile ce se produc în mod curent, precum și a celor neprevăzute, în caz de criză frontalieră, incidente, evenimente și se gestionează de către șefii subdiviziunilor prin intermediul Centrului operațional de coordonare, centrele regionale și locale de coordonare, în conformitate cu prevederile prezentei instrucțiuni și în baza planurilor situaționale; dreptul de a dispune punerea în aplicare a semnalelor speciale de intervenție, planurile situaționale, în situații reale și cu scop de evaluare a capacității de reacție îi revine ministrului afacerilor interne, secretarului general de stat, secretarului de stat, **șefului IGPF**, adjuncților săi sau persoanelor desemnate de aceștia în baza prescripției (conform anexei nr.7) (f.d. 88-107)

Corespunzător, instanța de judecată constată cu certitudine încălcarea de către reclamantul Rosian Vasilo a pct. 6 și 52 din Instrucțiunea privind consolidarea capacității de reacție a subdiviziunilor Poliției de Frontieră, aprobată prin Ordinul IGPF nr.75 din 03.02.2020, care stabilesc expres că, dreptul de a dispune punerea în aplicare a semnalelor speciale de intervenție, planurilor situaționale, în situații reale și cu scop de evaluare a capacităților de reacție îi revine șefului IGPF al MAI au fost statuate în temeiul prevederilor art. 51 alin. (1) subpct. 11).

Instanța de judecată reține că prevederile pct.7 subpct.12) din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2017, care stabilesc că - funcționarul este obligat să ia măsuri pentru apărarea vieții, sănătății, onoarei, demnității și averii cetățenilor în cazurile în care ei sânt amenințați de fapte ilegale sau alte pericole, indiferent dacă se află în timpul sau în afara orelor de serviciu.

Astfel, instanța de judecată conchide că inacțiunile lui Rosian Vasilo manifestate la 30.06.2023, prin lipsa declanșării semnalelor speciale de intervenție aferent incidentului produs, necunoașterea despre măsurile ce urmează a fi întreprinse, neasigurarea aplicării corecte și uniforme a cadrului legislativ și normativ, lipsa disponibilității către acțiuni imediate a IGPF la periclitarea activității funcționale ale Aeroportul Internațional Chișinău și intervenției imediate față de atacator, implicarea inactivă la incident, examinarea insuficientă și lipsa soluționării situațiilor atipice apărute la Aeroportul Internațional Chișinău, prin ce a comis o abatere disciplinară gravă, care prejudiciază grav imaginea autorității în care activează, în temeiul art.58 alin.(1) lit. c) din Legea cu nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Corespunzător instanța de judecată nu constată careva carențe sau vicii de procedură în derularea procedurii administrative în privința mai multor angajați din cadrul IGPF, inclusiv și în privința reclamantului, argumentele acestuia vis-a-vis de omisiunile procedurale fiind puerile, nefiind probat contrariul rezultatelor anchetei de serviciu.

Instanța de judecată apreciază critic obiecțiile reclamantului precum că ”ordinul contestat nu conține o motivare clară și anume, prin ce se acțiuni sau inacțiuni se pretinde că a încălcat prevederile citate în Ordin, nemaivorbind de o potențială legătură de cauzalitate între normele citate în Ordin și eventualele acțiuni neconforme cadrului legal”. Or, în actul administrativ supus contestării au fost edificate amplu acțiunile/inacțiunile angajaților aflați în exercitarea atribuțiilor de serviciu, inclusiv a factorilor decizionali, elucidate în contextul evenimentelor din 30.06.2023, produse în Aeroportul Internațional Chișinău, soldate cu decesul angajatului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI, Munteanu Serghei și inspectorului securității aeronautice Ciofu Igor și mai cu seamă în încheierea cu privire la rezultatul anchetei de serviciu aferent incidentului din 30.06.2023 produs pe Aeroportul Internațional Chișinău, aprobată de ministrul afacerilor interne la 28 iulie 2023.

Astfel, instanța de judecată conchide că, dezacordul reclamantului cu Ordinul de sancționare disciplinară se bazează mai mult pe interpretarea subiectivă de către reclamant a circumstanțelor cazului decât pe o fundamentare legală și probată a dezacordului său.

Totodată autoritatea pîrîtă în cadrul încheierii cu privire la rezultatul anchetei de serviciu a stabilit concret și acțiunile/inacțiunile realizate sau care necesitau a fi întreprinse de către reclamant în virtutea

atribuțiilor funcționale încredințate prin lege, pentru care a fost supus sancționării disciplinare, stipulându-se concret și clar că acestea s-au manifestat „prin lipsa declanșării semnalelor speciale de intervenție aferent incidentului produs, necunoașterea despre măsurile ce urmează a fi întreprinse, neasigurarea aplicării corecte și uniforme a cadrului legislativ și normativ, lipsa disponibilității către acțiuni imediate a IGPF la periclitarea activității funcționale ale AIC și intervenției imediate față de atacator, implicarea inactivă la incident, examinarea insuficientă și lipsa soluționării situațiilor atipice apărute la AIC”. Or, argumentele expuse în declarațiile făcute de către participanții la procedura administrativă denotă cu certitudine „lipsa declanșării semnalelor speciale de intervenție aferent incidentului produs” pe întreg parcursul desfășurării acțiunilor legate de incidentul produs la 30.06.2023.

Subsecvent, se mai constată că, în ordinul supus contestării se indică concret că, reclamantul a fost sancționat disciplinar inclusiv și pentru încălcarea prevederilor pct. 19 subpct. 1), 2), 3) și 14) din Hotărârea Guvernului nr.1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, care stabilește expres că pe lângă faptul că șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră exercită conducerea Inspectoratului, acesta coordonează și controlează activitatea subdiviziunilor subordonate Inspectoratului.

Pct. 19 subpct. 3) din Hotărârea Guvernului 1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, se stabilește expres că, șeful Inspectoratului General poartă răspundere personală, în fața ministrului afacerilor interne, pentru realizarea misiunii și îndeplinirea funcțiilor Inspectoratului. Or, pentru incidentul din 30.06.2023, produs în Aeroportul Internațional Chișinău, soldat cu decesul angajatului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI, Munteanu Serghei și inspectorului securității aeronautice Ciofu Igor, reclamantul poartă răspundere personală în calitatea sa de șef al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

În lumina celor menționate supra, instanța va respinge ca neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ deferită judecătii și va menține ca legale și întemeiate actele administrative contestate.

*Cu privire la solicitarea de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, instanța de judecată reține următoarele:*

Conform art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Conform art.63 alin.(4) din Legea cu privire la avocatură nr.1260 din 19.07.2002, cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice la apărarea drepturilor și intereselor lui legitime în cauzele penale, civile și administrative urmează a fi compensate integral și proporțional cerințelor admise (respinse) de partea adversă.

Conform art.96 alin.(1), (1<sup>1</sup>) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Cu referire la jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, Hotărârea Amihalachioaie împotriva R. Moldova din 20 aprilie 2004, Șarban versus Moldova din 04 octombrie 2005, instanța pentru a include cheltuielile spre încasare din contul pârâtului, urmează să verifice dacă aceste cheltuieli au fost reale și necesare, și într-un quantum rezonabil, fiind necesară prezentarea unei liste detaliate a tuturor cheltuielilor invocate, omiterea căreia poate avea drept efect respingerea revendicărilor în întregime sau în parte

În cazul din speță, se constată cu certitudine că Rosian Vasilo a pierdut procesul, respectiv este neîntemeiată pretenția privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică conform art.94 alin.1 din Codul de Procedură Civilă.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.224-225 din Codul administrativ, instanța de judecată,

**H O T Ă R Ă Ș T E :**

Se respinge acțiunea depusă de Rosian Vasiloi împotriva Ministerului Afacerilor Interne privind anularea pct.11 din Ordinul MAI nr.\*\*\*\*\*din 24 august 2023 cu privire la sancționarea disciplinară și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președinte de ședință, judecător

Vitalii Ciumac